

IZ RAZNIH DRŽAV

Čehoslovaški parlament se bo sestal te dni prvič po poletnih počitnicah in razpravljat o znižanju uradniških premikov in o zmanjšanju obrestne mere za vloge in posojila den. zavodov.

Nemčija se ne bo več udeleževala razorožitvene konference. Nemška vlada je obvestila angleškega zunanjega ministra kot predsednika razorožitvene konference, da se ne bo več udeleževala razorožitvenih razprav v Ženevi, ki bodo zopet pričele dne 21. sept. Ker Nemcem ni bila priznana pravica enakopravnosti glede armade in orožja, in so bili od veselih doklonjeni vsi učinkoviti razorožitveni predlogi, ne vidi Nemčija nobenega jamstva, da bo prišlo do temeljite razorožitve veselih, kakor to nalaga Nemcem verzajska mirovna pogodba. Nemčija ne bo več prisostvovala posvetovanjem, ki se tičejo le drugih držav. Kot odgovor na izstop iz razorožitvene konference je naročila nemška vlada ladjedelnici v Wilhelmshafenu, naj začne nemudoma zgradbo oklopnice, ki bo dograjena v štirih letih.

Državna vzgoja mladine v Nemčiji. Dne 14. septembra je podpisal predsednik Hindenburg naredbo o organizaciji državne vzgoje mladine. S to naredbo se ima namreč sklicati takozvani »kuratorij za mladinsko vzgojo« — (Jugenderzüchtigung). Predsednik kuratorija je državni notranji minister v. Gayl, poslovodni predsednik pa bivši general Stülpnagel. Vlada je izdala pojasnilo, v katerem izjavlja, da se s to novo organizacijo ne namerava omejevati svoboda že obstoječih mladinskih zvez. Ta kuratorij bo skrbel, da se bo do splošno gojile telesne vaje, posebno pa šport. Naredba pozivlja vse tozadevne zveze, razen komunističnih, torej: Reichsbanner, Stahlhelm, narodno-socialistične SA oddelke, nadalje Jungdeutscherorden in številne organizacije centruma, naj svoje člane pošiljajo v državno vzgojo, ki se bo vršila v 20 športnih taborih. Vzgoja bo trajala tri tedne. V posameznih taborih mladina ne bo smela biti ločena po strankah. Uniforme in znaki strank so med vzgojo prepovedani. Za vse bodo na razpolago enotni kroji. Iz raznih zvez hoče vlada pridobiti one moči, ki bi potem lahko tako državno vzgojo nadaljevale. Na ta način hoče vlada tekom prihodnjih mesecev pridobiti več tisoč mladih ljudi, da jih odvrne od strankarsko-političnega delovanja. Za pokritje stroškov je na razpolago en in pol milijona mark.

Novi volitve v nemški državni zbor bodo dne 6. novembra.

Evropska ponudba Ameriki glede ureditve vojnih dolgov. Evropski finančni strokovnjaki sestavljajo na Ameriko ponudbo za ureditev vojnih dolgov. Ponujajo za 11 milijard vojnih dolgov samo 1 milijardo dolarjev. Ta znesek bi se naj nabral potem mednarodnega 4% posojila. Predstojnik angleške narodne banke je podučil o tem načrtu vlado v Washingtonu.

Glede predsedniških volitev v Ameriki računajo demokrati s kandidatom Rooseveltom, da bodo zmagali z desetmilijonsko večino.

Zopet prekucije v južnoameriški državi Čile. Začasni predsednik Carlos Davila je odstopil. Ostavko je podal na pritisk letalcev, mornarjev in posadke v Valparaizo, ki se je uprla in zagrožila, da bo bombardirala predsedniško palačo. Vlado so prevzeli: general Otere, polkovnik Merina in admiral Joane. Ta vojaška družba ali po čilsko »junta«, je postavila za predsednika republike poveljnika vojske, generala Lanca.

Vprašanje Indije pred zaključkom. Ghandi, vodja indijskih nacionalistov, ki je bil pred dvema letoma začel svoj sloviti pohod do morja, da v protest zoper monopolizacijo soli pridobiva — svobodno sol ob morski obali in s tem povzroči splošen pokret Indije za neodvisnost od Anglije, je že več mesecev zaprt. Ker se namreč indijski nacionalisti niso hoteli sporazumeti z Anglijo glede ustave za Indijo, je novi angleški podkralj lord Wellington začel v Indiji vlado močne roke, razpustil je zastopstvo indijskih nacionalistov, takozvani kongres, zaprl Ghandija in vse glavne voditelje nacionalizma in popolnoma potlačil vsako ljudsko gibanje. Tekom svojega skoro dveletnega vladanja je ločil od Indije severozapadne province in jim dal lastno upravo, nato pa je pristopil k ustavi za Indijo samo. Angleška vlada sedaj poziva nacionaliste, da opuste odpor in sodelujejo z vlado, da se ustava zvezne Indije. Vprašanje je sedaj, ali bodo sledili nacionalisti klicu in pozivu angleške vlade, ali pa bodo organizirali obli upor za popolno osvoboditev od angleškega gospodstva. — Treba pripomniti, da je začel zaprti Ghandi z gladovno stako kot protest zoper to, da ga tako dolgo ne izpuste iz ječe. Angleška vlada bo primorana, pustiti voditelja Indijcev na svobodo.

Japonska po tihem zasedla Mandžurijo. Dne 15. t. m. je bila sklenjena v glavnem mestu nove mandžurske države med njo in Japonsko pogodba. Obe državi sta se zavezali, da se bosta med seboj podpirali, ako bi kedo segel po njuni posesti in Japonska bo vzdrževala po vseh važnejših krajih Mandžurije vojaške postojanke. Pogodba je prikrita zasedba Mandžurije po Japonski in je za Japonce ena največjih pridobitev glede obsega na novo pridobljenega ozemlja.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Nemški katoličani za katoliško šolo.

Na letošnjem nemškem katoliškem shodu, ki se je početkom septembra vršil v Essenu in ki se ga je udeležilo 400 tisoč nemških katoličanov, je bil razgovor o važnih sodobnih pereh vprašanjih. Med temi je tudi bilo vpra-

šanje šole. O tej velevažni katoliški zadevi je bila sprejeta resolucija, v kateri se katoličani pozivajo k povišani pazljivosti in odločnosti v borbi za šolo. Absolutni državni šolski monopol je proti pravicam, ki jih je Bog dal staršem in Cerkvi, in zato je neskladen s katoliškimi načeli. Nemški katoličani odklanjajo svetno šolo ravnotako, kakor liberalno in nacionalistično skupno šolo. Za katoličane je katoliška verska šola najboljša oblika za vzgojo njihovih otrok. Pritrditi bi mogli samo takšnemu državnemu šolskemu zakonu, ki priznava od Boga dane pravice staršem in Cerkvi ter sprejema načelo: Za katoliške otroke katoliška šola. Ta šola mora biti v celoti in v podrobnostih tako urejena, da je v skladu s katoliškimi zahtevami. Tudi katoliškim manjšinam se mora dati pravica do katoliških verskih šol. Kar se tiče množičnih se očitkov, da katoliška verska šola ogroža enotnost in edinstvo naroda, poudarjajo nemški katoličani, da ni mogoča globlja osnova pravega domoljubnega mišljenja, ki se kaže v dejanjih, kakor je ona, ki jo zapoveduje katoliška vera: Služiti ljudstvu in domovini do največjih žrtev je katoličanom od Boga naložena npravna dolžnost. Katoliška šola je vselej bolj ko katera druga postavljala vzgojo za domoljubno mišljenje in udejstvovanje v osredje svojega dela. Nikdar pa ne bo odobraval pretiranosti nekrščanskega zagrizenega nacionalizma. Katoličani zahtevajo, da se vpelje katoliški verski pouk tudi v nadaljevalne in strokovne šole. Katoliško ljudstvo, predvsem mladina, se nadeja s svojimi škofi ter pričakuje, da bosta parlament in vlada izpolnila katoliške šolske zahteve.

*

Koliko katoličanov je na svetu? Na vsem svetu, to se pravi, na zemlji, živi sedaj 351 milijonov katoličanov. Katolicizem je najštevilnejša vera na svetu, ki ji pripada 19% ljudi, kojih skupno število znaša 1 milijardo 850 milijonov. V Afriki je 5,400.000 katoličanov (3.8%), v Aziji 17,000.000 katoličanov (1.7%), v Avstraliji 2,000.000 katoličanov (2.2%), v Ameriki 125,000.000 katoličanov (53.1%) in v Evropi 201,800.000 katoličanov (42.9%).

Katoliško vseučilišče v Milanu. V tem velikem in modernem italijanskem mestu je zasebno katoliško vseučilišče, ki je posvečeno Srcu Jezusovemu. Ta katoliška univerza prav dobro napreduje ter zabeležuje velike uspehe. Od svojega početka do danes je izdala preko 100 znanstvenih knjig, ki so jih spisali njeni profesorji. V lanskem šolskem letu je obiskalo to vseučilišče 1179 dijakov, v prejšnjem pa 1035. Porazdeljeni so po raznih fakultetah tako-le: »pravo študira 231 dijakov, politične, gospodarske in socialne znanosti 64; filozofijo 264; visoko pedagoško šolo pa 544; izpopolnilni oddelek 76.

Katoliško vseučilišče v Poljski. Poljska država vzdržuje 4 vseučilišča, 5. v Lublinu pa je zasebno-katoliško. Zasnova ga je leta 1919 duhovnik Radziewski. Ima 4 fakultete: bogoslovno,

kanonskega prava, "lozofsko in pravno (skupaj z gospodarsko-socialnimi znanostmi). Ker uživa to vseučilišče pravo javnosti in vse druge pravice kot državna vseučilišča, prav dobro napreduje. Lansko leto je imelo 850 dijakov, kojih število narašča od leta do leta. Vrhovno nadzorstvo nad tem vseučiliščem vodijo poljski škofje, gmotno ga pa podpirajo poljski verniki. Vsako leto se na velikonočni ponedeljek po vseh cerkvah pobirajo darovi za katoliško vseučilišče.

Katoličani v Londonu. V glavnem mestu Anglije je 100 katoliških ljudskih šol, v katerih se vzgojuje 36.857 otrok. Londonski katoličani se sedaj trudijo, da se v teh šolah vsa prazna mesta izpolnijo, da bi tako hodilo v katoliške šole preko 40.000 otrok. John Gilbert, bivši predsednik glavnega odbora vseh katoliških osnovnih šol v Londonu, misli, da živi v Londonu do 400.000 katoličanov, da hodi potemtakem 16.000 katoliških otrok v nekatoliške šole. Gilbert poziva katoličane, da zgradijo v Londonu najmanj še deset osnovnih šol, da morejo vsi katoliški otroci iskati pouk in vzgojo v katoliških šolah. Angleški katoličani se torej zavedajo, kaj pomenja katoliška šola, ter da gre katoliškim otrokom samo katoliška vzgoja.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Materinska proslava. Vsaka dolina naj se izpolni! Pa se tudi je izpolnila že dolgo občutena vrzel, ko smo na nedeljo presladkega Imena Marijinega prvič tukaj slovesno in svečano obhajali ljubko in nežno materinsko proslavo z dvojno službo božjo, pri kateri je hvalevredno sodeloval domači in brezniški pevski zbor. Brezniški župnik vlč. g. Marko Sagaj pa nam je v pesniško navdahnjenih besedah tolmačil naših zlatih mater vrline in dobrine, čednosti in kreposti: v spodbudo in v posnemanje živčim ter bodočim materam, rajnim materam v hvaležni spomin, vsem od takih mater srečno rojenim in vzgojenim pa v dolžno globoko hvaležnost.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Katoliška akcija. Po materinski proslavi pa je kar v cerkvi isti spretni govornik vlč. g. župnik Marko Sagaj pazljivim vernikom v posvečeni, poljudno-saljivi obliki razlagal in razkladal, priporočal in zabičeval »katoliško akcijo«, ki so jo tudi vsi dobro razumeli in sklenili, izvajati jo vneto, vselej in povsod, v mišljenju in življenju. — Župnijski odbor Katoliške akcije pa sestoji iz cerkvenih organov.

Petnajst dežel s suženjstvom.

Pred sto leti, v poletju 1883, je odpravila Anglija suženjstvo. Postava, ki je bila sprejeta z ogromno večino v zgornji in spodnji londonski zbornici, je podarila 700.000 sužnjem prostost. Angleškemu koraku so sledile še le 1863 Združene ameriške države, 1868 otok Kuba in 1888 Brazilija. V Afriki se je držalo suženjstvo mnogo dalje in po nekaterih afriških pokrajinah je še danes v polnem cvetju. Tudi v Indiji, na Kitajskem in po Arabiji je še dovolj sužnjev.

Društvo narodov se je potrudilo, da bi odpravilo nečloveško trgovanje z ži-

vim blagom, a do leta 1922 zamen. Tedaj še le so se lotili zatrenja suženjstva z resne strani.

Angležem je bilo leta 1833 lažje odpraviti sužnje, ker tedaj so si bili popolnoma na jasnem: kdo je suženj in kaj je suženjstvo? Danes imamo razne stopnje suženjstva, od domačega hišnega sužnja, ki spada k družini, in do onega, ki je izročen na milost in nemilost gospodarja. Na drugo stopnjo spadajo sužnji, katere gonijo v verigah na sejme ter jih tamkaj prodajajo in kupujejo kakor živino.

Društvo narodov je dognalo pojem »suženje« in odločilo, da je suženjstvo položaj, v katerem človek ne more udeležiti lastninske pravice. Suženjstvo se še danes izvaja po nekaterih deželah v isti obliki, kakor je bilo v navadi v 18. stoletju v Ameriki in po obalah Indijah. Društvo narodov je ugotovilo, da krilati v današnjih časih še v 15 deželah suženjstvo.

Na Kitajskem se sicer očito ne upajo pečati s suženjstvom, tem bolj pa cveče na tihem. Letno se razpeča (kupi in proda) na Kitajskem najmanj 2 milijona sužnjev. Angleški konzulati so potrili, da imajo mnogo odjemalcev moški, posebno pa še ženski sužnji.

Raziskovalci trdijo o Abesiniji ob vzhodni afriški obali, da je tamkaj pri 10 milijonih prebivalcev 200.000 sužnjev moškega in ženskega spola. Vsak promotnejši Abesinec ima po dva do tri sužnje.

V Arabiji znaša število sužnjev z o-

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi ga pa lahko vsak!

Le malokdo ve: dostikrat je zobni kamen vzrok, da se začno zobje majati in nazadnje izpadati! To nevarnost odvrnete s tem, da si zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu in to ga dela tako zelo učinkovitega: on odpravi polagoma zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

zirom na celotno prebivalstvo dobrih 10 odstotkov.

O Liberiji v Afriki trdijo, da je tamkaj 215.000 hišnih sužnjev. Ta številka je cenjena po razmerah v sosedni angleški koloniji Sierra Leone, kjer vladajo isti običaji in navade kakor v Liberiji.

Na Kitajskem je bilo po misijonskih poročilih pred kratkem prodanih v enem samem mestu 4000 sužnjev obojega spola.

V Mekki v Arabiji, ki je največja in najbolj obiskana mohamedanska božja pot, cveče naravnost trgovanje z ljudmi tik poleg največje mošeje. Ob gotovih urah sedijo na klopih ob cesti sužnji in sužnje, da si jih lahko kupci ogledajo. Obrazi žen in deklet so zakriti. Natančnejši pregled brez zagrijal se vrši v bližnji hiši.

Način trgovanja z živim blagom je danes isti kakor pred 100 leti. Vas enostavno obkolijo in napad prične. Stare moške in ženske pobijejo, ker si ne morejo z njimi nič pomagati, mladinci pa odženejo seboj, da jo prodajo na raznih tržiščih.

Še nekaj bolj nečloveškega je ustvarjanje suženjstva, kakor je običajno po Arabiji, Abesiniji, ob Rdečem morju in po Indiji: Sužnju nakažejo sužnjo, potomci so gospodarjeva last, katere prodaja po svoji neomejeni volji. Za porod večjega števila otrok so razpisane za suženjske matere posebne nagrade, pa otroci niso njihovi!

kanonskega prava, "lozofsko in pravno (skupaj z gospodarsko-socialnimi znanostmi). Ker uživa to vseučilišče pravo javnosti in vse druge pravice kot državna vseučilišča, prav dobro napreduje. Lansko leto je imelo 850 dijakov, kojih število narašča od leta do leta. Vrhovno nadzorstvo nad tem vseučiliščem vodijo poljski škofje, gmotno ga pa podpirajo poljski verniki. Vsako leto se na velikonočni ponedeljek po vseh cerkvah pobirajo darovi za katoliško vseučilišče.

Katoličani v Londonu. V glavnem mestu Anglije je 100 katoliških ljudskih šol, v katerih se vzgojuje 36.857 otrok. Londonski katoličani se sedaj trudijo, da se v teh šolah vsa prazna mesta izpolnijo, da bi tako hodilo v katoliške šole preko 40.000 otrok. John Gilbert, bivši predsednik glavnega odbora vseh katoliških osnovnih šol v Londonu, misli, da živi v Londonu do 400.000 katoličanov, da hodi potemtaka 16.000 katoliških otrok v nekatoliške šole. Gilbert poziva katoličane, da zgradijo v Londonu najmanj še deset osnovnih šol, da morejo vsi katoliški otroci iskati pouk in vzgojo v katoliških šolah. Angleški katoličani se torej zavedajo, kaj pomenja katoliška šola, ter da gre katoliškim otrokom samo katoliška vzgoja.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Materinska proslava. Vsaka dolina naj se izpolni! Pa se tudi je izpolnila že dolgo občutena vrzel, ko smo na nedeljo presladkega Imena Marijinega prvič tukaj slovesno in svečano obhajali ljubko in nežno materinsko proslavo z dvojno službo božjo, pri kateri je hvalevredno sodeloval domači in brezniški pevski zbor. Brezniški župnik vlč. g. Marko Sagaj pa nam je v pesniško navdahnjenih besedah tolmačil naših zlatih mater vrline in dobrine, čednosti in kreposti: v spodbudo in v posnemanje živčim ter bodočim materam, rajnim materam v hvaležni spomin, vsem od takih mater srečno rojenim in vzgojenim pa v dolžno globoko hvaležnost.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Katoliška akcija. Po materinski proslavi pa je kar v cerkvi isti spretni govornik vlč. g. župnik Marko Sagaj pazljivim vernikom v posvečeni, poljudno-saljivi obliki razlagal in razkladal, priporočal in zabičeval »katoliško akcijo«, ki so jo tudi vsi dobro razumeli in sklenili, izvajati jo vneto, vselej in povsod, v mišljenju in življenju. — Župnijski odbor Katoliške akcije pa sestoji iz cerkvenih organov.

Petnajst dežel s suženjstvom.

Pred sto leti, v poletju 1883, je odpravila Anglija suženjstvo. Postava, ki je bila sprejeta z ogromno večino v zgornji in spodnji londonski zbornici, je podarila 700.000 sužnjem prostost. Angleškemu koraku so sledile še le 1863 Združene ameriške države, 1868 otok Kuba in 1888 Brazilija. V Afriki se je držalo suženjstvo mnogo dalje in po nekaterih afriških pokrajinah je še danes v polnem cvetju. Tudi v Indiji, na Kitajskem in po Arabiji je še dovolj sužnjev.

Društvo narodov se je potrudilo, da bi odpravilo nečloveško trgovanje z ži-

vim blagom, a do leta 1922 zama. Tedaj še le so se lotili zatrenja suženjstva z resne strani.

Angležem je bilo leta 1833 lažje odpraviti sužnje, ker tedaj so si bili popolnoma na jasnem: kdo je suženj in kaj je suženjstvo? Danes imamo razne stopnje suženjstva, od domačega hišnega sužnja, ki spada k družini, in do onega, ki je izročen na milost in nemilost gospodarja. Na drugo stopnjo spadajo sužnji, katere gonijo v verigah na sejme ter jih tamkaj prodajajo in kupujejo kakor živino.

Društvo narodov je dognalo pojem »suženja« in odločilo, da je suženjstvo položaj, v katerem človek ne more udeležiti lastninske pravice. Suženjstvo se še danes izvaja po nekaterih deželah v isti obliki, kakor je bilo v navadi v 18. stoletju v Ameriki in po obalah Indijah. Društvo narodov je ugotovilo, da krilati v današnjih časih še v 15 deželah suženjstvo.

Na Kitajskem se sicer očito ne upajo pečati s suženjstvom, tem bolj pa cveče na tihem. Letno se razpeča (kupi in proda) na Kitajskem najmanj 2 milijona sužnjev. Angleški konzulati so potrdili, da imajo mnogo odjemalcev moški, posebno pa še ženski sužnji.

Raziskovalci trdijo o Abesiniji ob vzhodni afriški obali, da je tamkaj pri 10 milijonih prebivalcev 200.000 sužnjev moškega in ženskega spola. Vsak promotnejši Abesinec ima po dva do tri sužnje.

V Arabiji znaša število sužnjev z o-

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi ga pa lahko vsak!

Le malokdo ve: dostikrat je zobni kamen vzrok, da se začno zobje majati in nazadnje izpadati! To nevarnost odvrnete s tem, da si zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu in to ga dela tako zelo učinkovitega: on odpravi polagoma zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

zirom na celotno prebivalstvo dobrih 10 odstotkov.

O Liberiji v Afriki trdijo, da je tamkaj 215.000 hišnih sužnjev. Ta številka je cenjena po razmerah v sosedni angleški koloniji Sierra Leone, kjer vladajo isti običaji in navade kakor v Liberiji.

Na Kitajskem je bilo po misijonskih poročilih pred kratkem prodanih v enem samem mestu 4000 sužnjev obojega spola.

V Mekki v Arabiji, ki je največja in najbolj obiskana mohamedanska božja pot, cveče naravnost trgovanje z ljudmi tik poleg največje mošeje. Ob gotovih urah sedijo na klopih ob cesti sužnji in sužnje, da si jih lahko kupci ogledajo. Obrazi žen in deklet so zakriti. Natančnejši pregled brez zagrijal se vrši v bližnji hiši.

Način trgovanja z živim blagom je danes isti kakor pred 100 leti. Vas enostavno obkolijo in napad prične. Stare moške in ženske pobijejo, ker si ne morejo z njimi nič pomagati, mladinc pa odženejo seboj, da jo prodajo na raznih tržiščih.

Še nekaj bolj nečloveškega je ustvarjanje suženjstva, kakor je običajno po Arabiji, Abesiniji, ob Rdečem morju in po Indiji: Sužnju nakažejo sužnjo, potomci so gospodarjeva last, katere prodaja po svoji neomejeni volji. Za porod večjega števila otrok so razpisane za suženjske matere posebne nagrade, pa otroci niso njihovi!

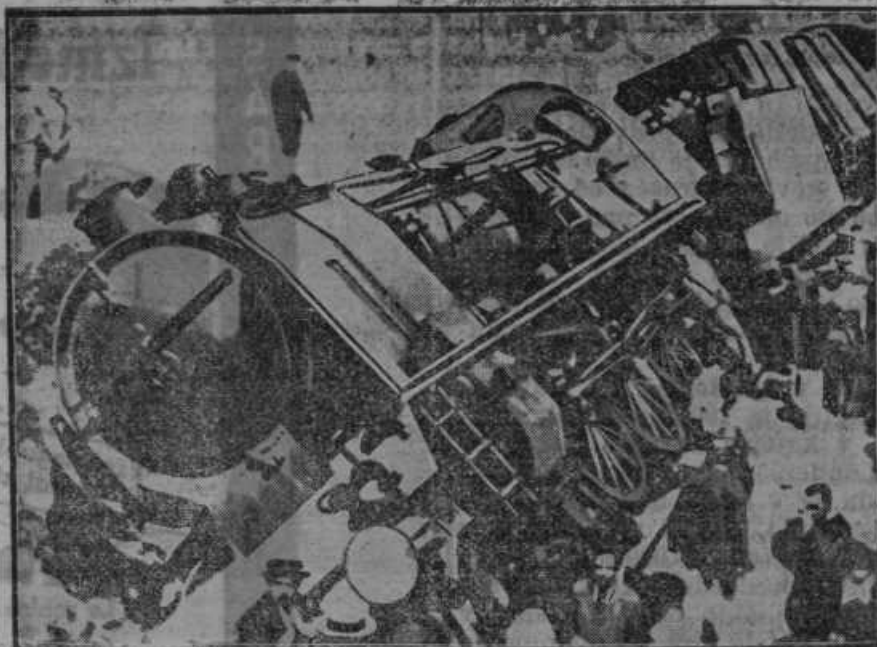

Duhovniške vesti. Umeščeni so bili kot župniki: Mihael Barbič, provizor v Guštajnu, kot župnik istotam; Alojzij Zdolšek, provizor pri Sv. Martinu na Pohorju, kot župnik istotam in Andrej Berden, kaplan pri Sv. Juriju v Prekmurju, kot župnik v Martijancih. Postavljeni so bili: g. Pavel Žagar, dekan in kanonik v Novicerkvi, za soprovizorja v Črešnjicah; č. g. Anton Trinkaus, župnik v Pamečah, za soprovizorja pri Sv. Petru na Kronske gori; č. g. Matija Neudauer, kaplan pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, za provizorja istotam in č. g. Albert Pravst, kaplan na Muti, za provizorja v Trbonjah. — Prestavljeni so bili č. gg. kaplani: F. Herman iz Beltincev k Sv. Juriju v Prekmurju; Alojz Ciglar od Sv. Ane v Slov. gor. v Beltince; Martin Čepin iz Št. Vida na Planini v Vojniku; Stanislav Lah iz Ribnice na Pohorju v Št. Jurij ob južni žel.; Maks Ledinek iz Št. Jurija ob južni žel. v Žalec II. ter Alojz Ocirk iz Vojnika na Muto.

Vojak pod avtomobilom. Dne 16. t. m., nekoliko pred poldnevom, je korakala četa vojakov iz Tezna v Maribor po desni strani ceste. Mimo je pripeľjal osebni avto iz Zagreba, ki je hotel voake prehiteti. V trenutku, ko je švignilo vozilo mimo čete, je potegnulo pod kolesa 21letnega vojaka Milodraga Vučkoviča, katerega so potegnili izpod voza s poškodbami na glavi in po prsnem košu. Šofer pravi, da je skočil vojak hipno iz vrste in zašel pod avto.

Neznano krog 30letno utopljenko so potegnili iz Drave pod vrtnarijo na Koroški cesti v soboto dne 17. t. m. dopoldne. Neznanka je letos že deveta žrtev Drave.

Vrat si je narezala v preiskovalnem zaporu. Že parkrat smo se pečali v našem listu z Antonijo Ranner iz Pobrežja pri Mariboru, ki je obdolžena, da bi naj bila ubila in zaklala svojega nasilnega moža. Orožniki so oddali ženo v preiskovalni zapor mariborskega sodišča, kjer si je hotela s po cementnem tlaku nabrušeno žlico prerezati vrat,

Ekspresni vlak Pariz—južna morska obala je iztiril pri francoskem mestu Marseille. Nesreča je zahtevala več težje in lažje ranjenih.

Bivši nemški cesar Viljem II. (s kapo na glavi) v holandskem morskem kopališču Zandport s svojim spremstvom.

Nemški kancelar von Papen (spodaj levo) se oglasi k besedi na dan razpusta parlamenta, a predsednik zbornice Göring in zapisničarji se obrnejo proč in kancelar ne dobi besede.

a si ga je le narezala, ker so opazili to njeno početje in ga preprečili. Obdolženka je hotela že med aretacijo skočiti z glavnega mosta v Dravo. Zaslišana je bila še komaj enkrat.

Redka potnica v toliki starosti. Dne 13. septembra je izstopila na mariborskem glavnem kolodvoru iz avstrijskega vlaka 103 leta stara Katirovič iz južne Srbije. Iz Brazilijske od svojcev se je peljala pogledat v svojo rojstno vas. Po dokumentih je dokazano, da je rojena leta 1829, pa je še krepka ter duševno sveža. V Brazilijski se je morala pred odpotovanjem pomladiti za deset let, sicer bi je ne bili sprejeli na parnik.

Cirkularka je odrezala dne 15. sept. v Mariboru pri žaganju drv 66letnemu tesarju Antonu Feršu pol dlani s štirimi prsti. Nesrečje je ostal na poškodovani roki samo še palec.

Tat koles pod ključem. Orožniki s Tezna pri Mariboru so prijeli Antona Orgoliča, ko je vkradel kolo. Pri zaslišanju je priznal, da ima na vesti več tujih koles, katere je izmikal po Mariboru in okolici.

Otrok v plamenih. Jožefu Štangel, 5-letnemu dečku cestarja v mariborski okolici, se je užgala med igro pri štedilniku oblekca. Radi hudih opeklin so sprvili otroka v mariborsko bolnico.

Poljske tatvine v večjem obsegu se ponavljajo po Dravskem polju okrog Rač. Posestniku Greifu v Račah je izginilo v eni noči nad 1000 kg krompirja.

Strela je užgala dne 11. septembra med nevihto v okolici Slov. Bistrice gospodarsko poslopje posestnika Leskovarja, ki je vkljub gasilskim naporom pogorelo z vsemi letošnjimi pridelki. Škoda znaša 40.000 Din.

Bik je nataknil na roge ob priliki napajanja 25letnega hlapca Eriha Mendaša iz Spodnje Senarske pri St. Lenartu v Slov. gor. Težko notrajno poškodovanega so oddali v mariborsko bolnico.

Pes je opasno obgrizel v Zgornjem Porčiču pri St. Lenartu v Slov. gor. Franca Nekrepa in 74letnega viničarja

ja Avgušтина Drozga iz Negove. Obe žrtvi pasjih zob se zdravita v mariborski bolnici.

Tovorni avto padel v 4 m globok jarek. Na ovinku med občinama Radenci in Rihtarovci pri takozvanem debelom križu je vozil šofer s tovornim avtomobilom tvrdke Makso Fritzhand v

Vodnemu konju očistijo vsako leto enkrat zobe.

SCHICHTOV

RADION

pere sam

in-hitrejšje

in-belejšje

in preprosto
kakor A-B-C

RAZTOPI
Radion v mrzli
vodi

KUHAJ
v raztopini perilo
20-30 minut

IZPIRAJ
perilo najprej v gorki,
potem v mrzli vodi

JR 12-32

Poljski pilot Zwirko, zmagovalac pri evropskem poletu 1932, je na potu iz Varšave v Prago strmoglavil z višine na zemljo. Izpod ruševin letala so izvlekli mrtvi trupli pilota (levo) in njegovega spremljevalca Wigure (desno).

Varaždinu 40 zabojev slatine, ki jo je bil natovoril v Boračovi, skozi Radence proti Rihtarovcem. Nasproti mu je privozil voznik s kravami, katerega je opazil šofer v zadnjem trenutku, ko vozila s težkim tovorom ni bilo mogoče ustaviti. Šofer je zavozil v oporni zid mostička, ki vodi preko jarka. Staro zidovje se je porušilo 3 m na dolgo in avto se je prevrnil v 4 m globok jarek, ki je bil slučajno radi suše brez vode. Šofer in en spremljevalec sta odnesla iz nesreče hude poškodbe, drugi spremljevalec se je na razbitih šipah nekoliko porezal. Ako bi ne bili ljudje takoj pri rokah, bi se bil pod avtom pokopani spremljevalec zadušil.

Požar uničil štiri poslopja. Dne 12. t. m. popoldne je uničil požar v Cerkovnjaku pri Mali Nedelji 4 poslopja, 3 stanovanjske in 1 klet. Zgorelo je vse, le živino so rešili in je uhogim pogorelcem zelo nujna dejanska pomoč.

Oproščen radi uboja lastnega sina. Pred mariborskim senatom se je zagovarjal dne 13. septembra radi uboja lastnega sina 70letni vdovec Janez Vogrinčec iz Stanetinev. Stari Vogrinčec je gospodaril skupno s svojima hčerka Katarino in Marijo ter s 37letnim sinom Ivanom. Sin je bil v pijanem stanju poosebljena podivjanost. Dne 4. julija je delal mladi Vogrinčec pri sosedu in se vrnil krog poldne domov pijan. Vogrinčeva družina je bila baš pri kosilu, sin je začel razsajati, stopil v skledo, iz katere so jedli in strosil jed po tleh. Grozil je očetu, kakor je to storil že velikokrat poprej, da mu bo še danes končal življenje. Ko se je nadvigal do utrujenosti, je legel in zaspal. V spanju je oče ubil sina s krampom, se takoj javil županu ter orožnikom, kjer je odkrito priznal krvavo dejanje ter opisal neznosno stanje pod domačo streho radi sinovega nasilja. Očetovo izpoved so potrdile številne priče in senat je razglasil oprostilno razsodbo.

Redek porod. Na Pince marofu pri Dolnji Lendavi se je narodil otrok ženskega spola brez ust in oči in je še živel 14 dni kljub temu, da ni mogel zavžiti nobene hrane.

Motorno mlatilnico je zažgal nekdo v noči posestniku Mirku Babiču na Podgradu pri Ljutomeru.

Delavnica pogorela. V Ljutomeru je pogorela dne 16. septembra kleparska delavnica g. Verbnika, ki je služila tudi kot skladišče. Škoda znaša 60 tisoč Din. Ogenj je povzročil kratek stik v električni napeljavi.

Vlomilci so izropali posestniku Babiču v Gornjem Krapju pri Ljutomeru ono sobo, v kateri je hranila gospodinja perilo in drugo opravo. Izdrli so pri oknu križe s toliko previdnostjo, da ropota niso čuli v sosedni sobi speči domači.

Smrt pod vozom. Franc Šoštarčič s Stare ceste pri Ljutomeru se je vračal na večer v nedeljo dne 11. septembra s svojimi prijatelji na vozu iz Strigovskih toplic v Vukovski grabi. Med vožnjo so stopili prijatelji z voza, ker so bili bližje doma in Šoštarčič se je peljal sam proti domu. Med potjo je voznik najbrž zaspal, padel pod konja in ta ga je prestrašen udaril s kopitom po

glavi. Konj se je vrnil s praznim vozom in drugo jutro je našel sin očeta na cesti v mlaki krvi.

Radi uboja tasta 12 let robije. Anton Ribič iz Obreža pri Središču se je priženil na posest 70letnega Alojza Škrinjarja. Upal je, da mu bo starec predal posest, a ta se je držal reka: Ti meni luč, jaz tebi ključ! Nastali so prepiri, v katerih je grozil zet tastu z dejanskim obračunom. Dne 11. julija so bili pri Škrinjarjevih vsi na polju, dom je čuval le starec, ki se je vlegel v shrambo za orodje. Vrnil se je zet, ki je delal pri sosedu, in udrl v zaklenjeno shrambo. Prišlo je do prerekanja, med katerim je udaril tast zeta, a ta mu je vrnil s kolom tako, da ga je ubil. Obtoženi Ribič se je zagovarjal dne 14. sept. pred mariborskim senatom s silobranom, pa je bil obsojen na 12 let robije in na trajno zgubo častnih pravic. Obsojeni je vložil priziv.

Domačija je pogorela posestniku Ludviku Forstneriču v Janžkem vrhu pri Ptujski gori. Škoda je občutna, zavarovalnina le malenkostna.

Izpod zglavja je bilo ukradenih posestniku Francu Vojsku v Muretincih pod Ptujem 400 Din.

Plameni so uničili najemninsko hišo in hleve posestnika Janeza Potočnika v Ptuju.

Z razmesarjenimi pljuči je bil prepeljan v bolnico v Ptuj posestniški sin Janez Njivar iz Oblačka pri Sakušku v ptujski okolici. Poškodbe so smrtnonevarne.

Gozdni požar je uničil v Šesteržah pri Ptuju mlad gozdni nasad temle posestnikom: Ferdinandu Šobi 2 orala, Kovačiču pol-orala, Maksu Medved četrt orala in Francu Korošec nad 2 orala.

Smrt pod kolesi brzovlaka. Ob železniški progi med postajama Hajdina in Št. Lovrenc na D. vskem polju so našli dne 15. t. m. strahovito od nočnega brzovlaka razmesarjeno žensko truplo. Povožena je 42letna služkinja Ivana Novak, pristojna v občino Slomj, okraj Ptuj. Služila je do 14. julija v Ptuju. Nato se je odpravila v Maribor all Zagreb, kjer ni dobila službe in je izvršila samomor iz obupa. Pokopali so jo na pokopališču na Hajdini.

Stara pištola mu raztrgala roko. 19letni delavec Jožef Žunec iz Vičancev pri Ptuju je nabijal staro pištolo ter streljal. Ker je pa kres preveč nabil, je eksplozija razgnala cev in ta je strelcu razmesarila levo roko.

Drava je naplavila pri Ormožu neznanu truplo 40letne ženske.

Ogenj na sredini mesta. Dne 13. t. m. ob štirih zjutraj je pogorelo v Slovenjgradu 12 m dolgo, s senom in slamo napolnjeno gospodarsko poslopje, last posestnika in krčmarja Ivana Debelaka. Gasilci so omejili ogenj, da ni uničil še sosednih objektov. Gre gotovo za požig iz sovraštva.

Smrt znanega celjskega hotelirja in posestnika. Dne 13. septembra je umrl v deželni bolnici v Gradcu znani hotelir in posestnik v Celju g. Fric Skoberne v starosti komaj 45 let.

Smrtna nesreča pri žaganju drv. Pri žaganju drv na dvorišču Franca Po-

valeja, trgovca s premogom in drvami v Celju, je dne 15. t. m. našagano pole-no spodletelo ob grči in zadelo smrtno v prsa 37letnega delavca Franca Gajšek iz Ostrožnega pri Celju.

Obesil se je v Vojniku pri Celju 83letni hlapec, ki je bil že v tamošnji banovinski hiralnici.

S 6 m visokega brzovlaka droga je padel brzovlani mojster Blaž Jagodič iz Celja in si pretresel možgane.

Pod vlak in v Savo. V Hrastniku se je vrgla pod vlak 21letna Pepca Savšek, dekla v Hofbauerjevi krčmi. Kolesa vlaka sta nad življenjem obupani žrtvi le zdrobila stopali, ker so našli na tračnicah prste nog. Hudo poškodovana se je splazila na rob tira in se pognala preko opornega zidu 6 m globoko na cesto. S ceste je skočila preko obcestnega zida na obrežje Save, od tam pa v reko, kjer jo je zapazil mimo-idoči železničar Martin Plaznik. Potegnil je dekleta na suho, ko je pa videl okrvavljene noge, je tekel po zdravniku, med tem pa je Pepca vnovič skočila v Savo in utonila. Vzrok samomora je obup radi nesrečne ljubezni.

Cela vlomilska družba na delu. V noči 12. septembra je bila po Rajhenburgu ter okolici na delu cela vlomilska družba, ki je poskušala na raznih krajih svojo srečo in se končno zapletla v bitko z orožniki. Najprej so se pojavili nehotihtreba pri trgovini g. Blaža Jerička v Rajhenburgu, odkoder so pa zbežali, ker je nekdo odprl okno v nadstropju. Kmalu za tem je bilo vlomljeno v izložbeno okno čevljarja Gršaka, a ta je streljal, ker je tudi na njega oddal eden od vlomilcev strel. Ob pol enih v noči je bila ista družba na delu pri trgovcu Jeričku na Senovem nasproti orožniški postaji, od koder so morali oditi praznih rok, pregnani s strelji. Sreča je bila tolovajem mila na Senovem v delavskem domu, katerega so olajšali za 8000 Din. Na Velikem kamnu so obiskali trgovko Anderluh in odnesli razno blago, a za tem vlomom jih je dohitela orožniška patrolja in je prišlo do prave bitke, v kateri je bil eden od banditov zalet. Kljub temu se je posrečil tolpi pobeg, pa ukradeno blago so morali pometati stran, da so lažje ušli v temno noč. Orožnika iz Brežic sta zajela v petek dne 16. septembra eno tolpo 6 mož, ki je bila najbrž udeležena pri ropih, tatvinah in vlomih v Rajhenburgu in okolici. Prijeti so doma iz Zlatarja in Bistrice.

Ogenj je uničil v Kamniku pri Pre-serju v ljubljanski okolici skedenj in kozolec posestnice Merkun, močno je trpelo tudi novo zgrajeno gospodarsko posestnika Jožeta Debevca. Znatno je bila poškodovan bližnja kapelica.

V cerkveni nabiralnik je bilo vlomljeno dne 14. septembra dopoldne med 9. in 10. uro pri kipcu sv. Antona Pad. v Škofji Loki.

Dobro organizirana roparska tolpa vlamlja, krađe in ropa po Ribniški dolini na Kranjskem. Ribniško prebivalstvo je radi pogostih roparskih napadov in vlovov silno preplašeno. Po vaseh so postavili oborožene straže. Ljudje se bojijo, da bi roparji ne začeli še s požiganjem.

Žrtve Ljubljane. Dne 16. septembra popoldne sta gnala hlapca pri posestniku Gradu v Zgornjem Kašlju v Ljubljano kopat tri konje in sta jezdila na dveh. Radi plitvine sta pognala živali v 3/4 m globok tolmun, kjer sta utonila oba fanta in en konj. Druga konja sta se rešila in se po nesreči mirno pasla. Utonil je 29letni Anton Ilovár iz župnije Prežganje in 18letni Štefan Vintič iz Velike doline pri Krškem.

Pesek je pri kopanju smrtno zasul dne 15. t. m. 22letnega Franca Hudoklina, posestnikovega sina iz Dobravice na Dolenjskem, ki si je gradil novo hišo in pripravljaj sam za zidavo potreben material.

Žalostna smrt strojevodje. Dne 15. t. m. ob 3. uri zjutraj je po nesreči lokomotiva smrtno stisnila na gorenjskem kolodvoru v Ljubljani 44letnega strojevodjo Karla Horvata.

Obsojeni albanski nacionalisti. Dne 17. novembra je bila v prestolici Albanije v Tirani zaključena obravnava pred izrednim sodiščem proti 49 nacionalistom, ki so bili obtoženi, da so rovarili proti sedanjemu režimu, pripravljali nasilen prevrat in namerali odstaviti kralja Zoga. Obsojenih je bilo 7 obtožencev na smrt, 14 na do-smrtno ječo, 13 na 15 let, 14 pa je bilo oproščenih.

Fašisti so streljali na naš konzulat v Zadru, razbili vse šipe in bi bili napadli tudi konzula, da se ni umaknil pravočasno.

Glavo so odsekali dne 14. septembra zjutraj v Parizu Rusu Gorgulovu, ki je ustrelil predsednika francoske republike Pavla Doumerja. Prošnjo za pomilostitev je sedajni predsednik zavrnil in radi tega je bila od porote izrečena smrtna obsodba izvršena. Pred usmr-titvijo je sprejel obsojenec poslednjo versko tolažbo in prejel iz rok pravoslav-nega popa sv. obhajilo. Po cerkvenih obredih je izjavil Gorgulov: »Ni-sem ne monarhist, ne komunist in u-mrem za svojo idejo, kakor so umrli

vsi ruski kmetje, katere so preganjali rdeči.« Obsojenec je izpil dve čaši ru-ma, odklonil cigareto in sedel v voz, ki ga je popeljal iz kaznilniške celice na morišče. Pred usmr-titvijo sta poljubila obsojenca pop in njegov zagovornik. Usmr-titev se je izvršila tako naglo, da ni minilo niti 10 sekund od trenutka, ko je stopil Gorgulov iz voza in do pad-ca sekire giljotine.

Grozna nesreča pri prepeljavanju vojaštva. Dne 14. septembra se je zgo-dila pri prepeljavanju vojaštva ob me-ji med Alžirrom in Marokom v severni Afriki strašna železniška nesreča. 500 mož in častnikov mbčan oddelek se je peljal z vlakom, ki je padel v 100 m globok prepad. Nesreča je zahtevala: 155 mrtvih, 283 ranjencev, 175 mož pa manjka. Nesrečo je najbrž povzročilo deževje, ki je razrahljalo progo.

V premišljevanje! Ako kupite en par čev-ljev domačega izvora, podprete s tem doma-čega trgovca, domačega čevljarja, domačega mesarja, ki proda kožo, in končno domačega kmeta, kateri redi živino, ki da kožo. To pa še ni vse. Domači trgovec ima domače prodajalce, domači čevljar ima domače pomočnike, domači tovarnar domače delavce, domači me-sar domače pomočnike, in kmet pa dekle in hlapce in družino. Radi tega se ne sme samo govoriti po kavarnah, gostilnah, shodih ter zborih, da je treba kupovati domače blago, temveč mora to tudi vsak sam dejansko storiti, ker samo potem bomo postali gospodarsko močni narod. Trgovski dom Stermečki v Celju prodaja čevlje domačega izvora iz sam-pristnega usnja, za moške in ženske, črne ali rujave, nizke ali visoke, lesene ali usnjate pete po Din 66.—. Kdor naroči 4 pare skupaj, poštnine prosto po celi Jugoslaviji. Komur čevlji ne ugajajo, se vrne denar. 1049

Ugodna knjižna ponudba. Radi preselitve oddam vse do sedaj nerazpečane izvode (140) svojega najnovejšega slavističnega dela: »Zur Geschichte der Slaven von der Urzeit bis zur Völkerwanderung« (Maribor, 1929, 220 str.), izvod za 10 Din, ako se osebno prevzame, s pošto pa 12 Din. Prvotna cena je bila 130 D. — D. Žunkovič, Maribor, Marijina 27 I.

Planinka čaj

Bahovec zmanjšuje pritisk krvi in ga hvalijo proti poapnenju žil.

Zavitek Din 20.— v apo-tekah. 841

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—58, lastnik in vodja kirurg dr. Čer-nič. — Najmodernejše urejen za operacije. — Zdravilni aparati: višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Hilal«, enterocleaner. — Zdravljenje z radijem (pijača in kopelji). — Cene zmerne. 332

Izrednost v ptičjem kra- ljestvu.

Pred desetimi leti, vročega poletnega dne, je padel v morje ob dalmatinski obali pri Makarski, zadet od lovčeve kroglice, ogromen ptič — takozvani ja-streb-mrhovinar. Ptica je trkala s pe-ruti po morju, dvigala kvišku od rane krvaveči vrat in prhala obupno proti zanjkam, katere so metali nanjo iz bližajočih se čolnov. Slednjič so jo le potegnili še živo v barko in so jo spravili v klet. Na okno kleti so jej na-stavljali meso, a jastreba ga je metal prezirljivo na tla. Ko se je njegova ra-na nekoliko zacelila, je postal mirnejši. Preselili so ga iz kleti v kurnik, a tudi tukaj je kazal sovražnosti napram vsakemu, ki se mu je približal. Žrl je v kurnik mu vrženo mrhovino le tedaj, če ga ni nikdo očitno opazoval.

Prestavili so ga na dvorišče bogatejše družine v Makarski. Tukaj se je že tolikanj ponižal, da je vzel ponujeno hrano zdaj od tega pa zopet od drugega. V sredini novembra, ko je bil že čisto zdrav, je prerazal njegov gospodar vrv, za katero je bil privezan. Roparski ptič, komaj je začutil krog sebe —

Vrel dež.

Nad okrajem Som-ma pod Vezuvom na italijanskem je začel nedavno padati vrel dež, ki je uničil vso žetev. Ta čudovit ter nenavaden dogodek si razlagajo na način, da je neslo dež skozi vroč dim, ki se je dvigal iz Vezuva. Ta dim in pa vroča sopara je v zraku zavrela deževne kaplje.

Jezero smrti.

Neki afriški lovec poroča v nekem angleškem strokovnem časopisu o doživljajih na potovanju v osrčje ju-žnozpadne Afrike, kjer leži jezero smrti, ogromno močvirje, ki meri nad 100 km v

Bridka zgodba skopuha.

Svečenik Mohamed.

V njegovih očeh, in predvsem, če se je pogo-varjal z Allahom (mohamedanski Bog) in ga prosil blagoslova, je bil svečenik Mohamed ubo-ga para, ki je imel komaj košček kruha in prgišče riža.

Pri vseh drugih je veljal za zelo bogatega, kar je tudi bil v resnici, četudi se je trudil, da bi zgledal na zunaj kot siromak. Krog velike glave je nosil večkrat ovit turban bledikasto-rde-če barve. Ruta je skoraj čisto zakrivala nizko čelo. Liki turške sablja zakriviljeni nos je delal njegov obraz teman, pust ter krut, z izrazom v obrazu se nikakor niso hotele ujemati navadno milo gledajoče oči. Ustnici sta bili ozki in stis-njeni. Lice mu je bilo udolbeno in suho. Gosta, črna brada je visela na oglati bradi. Nosil je dol-go, rižasto suknjo, ki mu je zegala preko kolen in je bilo videti izpod nje kos belih, favdastih

hlač. Gole noge so se skrivale v rdeče, s srebrom obšite copate.

Mohamed je bil mullah, mohamedanski du-hovnik, v mestnem okraju Khadah indijske pre-stolice Bombay. Nikomu ni bilo znano, kako se je dokopal do premoženja, ki se je razneslo med mohamedani v pregovorih. Znano je bilo le to, da je začel z nič pred 15timi leti. Danes je bila javna tajnost, da posedla dobrih 20.000 rupij (600 tisoč Din), katere je imel varno naložene v ban-ki, bil je posestnik treh velikih hiš v različnih delih mesta Bombay, govorili so tudi o njegovih brilantih in draguljih, katere je rad kupoval in se z njimi kitil, ako ga ni nikdo opazoval.

Njegova hiša v Khadaku se je veselila odlič-ne okolice, le na zunaj je bila očitno revna in v zanemarjenem stanju. Tujec bi bil verjel na prvi pogled radi zunanosti poslopja, da je za-dela hišnega gospodarja kaka težja nesreča. To pa pri Mohamedu ni bila istina, baš nasprotno — zanemarjenje je bilo dobro preračunano, da je odvrčalo tatove in lene berače ter postopače. Njegova trdosrčnost ga je povzdignila v bo-